ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
POZIOM PODSTAWOWY

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza można uzyskać maksymalnie 100 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych),
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w modelu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu mówi polecenie,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Nr zad.	Część zadania	Model odpowiedzi	Punkty za poszczególne części zadania	Punkty za całe zadanie
1.		4. Mezopotamii		**1**
2.	**A.**	demokracja (ustrój demokratyczny)	1	**3**
	B.	Przykładowe odpowiedzi: • O sprawach polis decyduje większość obywateli. • Obywatele są równi wobec prawa.	2 za każdą cechę 1 pkt	
3.	1.	piramida Cheopsa	1	**3**
	2.	świątynia Salomona	1	
	3.	Wielki Mur	1	
4.		Klęska Greków pod Termopilami – A	1	**2**
		Klęska Marka Antoniusza pod Akcjum – B	1	
5.		Przykładowe odpowiedzi: • Dobre połączenie z morzem sprzyjało wymianie handlowej. • Rzeka mogła być wykorzystana jako szlak handlowy. • Dogodna komunikacja. • Rzymianie kontrolowali przeprawy przez rzekę, co dawało kluczową pozycję na szlaku komunikacyjnym.	za każdą poprawną odpowiedź 1 pkt	**2**
6.	**A.**	Gajusz Juliusz Cezar (Juliusz Cezar, Cezar)	1	**2**
	B.	Odpowiedzi powinny uwzględniać problem upadku republiki rzymskiej (walki wewnętrzne, wojny domowe); zdający może również odnieść się do stopniowego przekształcania się republiki w cesarstwo.	1	
7.		joannici, templariusze	za każdy zakon 1 pkt	**2**
8.	1.	styl barokowy	1	**3**
	2.	styl gotycki	1	

	3.	styl romański	1	
9.	1.	trybut	1	**3**
	2.	państwo patrymonialne (monarchia patrymonialna)	1	
	3.	wasal	1	
10.	1.	Bolesław Śmiały (Szczodry)	1	**3**
	2.	Mieszko I	1	
	3.	Bolesław Chrobry	1	
11.	**A.**	2. XI w.	1	**2**
	B.	4. były wyprawy krzyżowe	1	
12.		Utworzenie arcybiskupstwa gnieźnieńskiego – A	1	**2**
		Unia polsko-litewska w Krewie – B	1	
13.	1.	Ludwik Węgierski (Andegaweński)	1	**4**
	2.	Władysław Jagiełło (Jagiełło)	1	
	3.	Kazimierz Jagiellończyk	1	
	4.	Aleksander Jagiellończyk	1	
14.	**A.**	1. Vasco da Gama	1	**2**
	B.	Przykładowe odpowiedzi: • Portugalczycy zdobyli możliwość bezpośredniego handlu z Indiami. • Odkrycie drogi morskiej do Indii. • Zakładanie przez Portugalczyków faktorii na wybrzeżach Afryki.	1	
15.	**A.**	rewolucja cen (dopuszczalna odpowiedź: inflacja)	1	**2**
	B.	Zdający powinien wskazać, że metale szlachetne zostały przywiezione do Europy z kolonii w Nowym Świecie (napłynęły do Europy w wyniku wielkich odkryć geograficznych).	1	
16.	1.	Ignacy Loyola	1	**3**
	2.	Jan Kalwin	1	
	3.	Marcin Luter	1	
17.	**A.**	Nazwa państwa może być podana w różnych wersjach, np. Turcja, państwo osmańskie, imperium osmańskie, Wielka Porta	1	**2**
	B.	bitwa pod Cecorą	1	
18.	**A.**	Przykładowe odpowiedzi: • klęska Krzyżaków w wojnie z Polską • utrata poparcia dla państwa krzyżackiego ze strony cesarza • słabość polityczna i militarna państwa krzyżackiego • wpływ reformacji na osłabienie pozycji państwa krzyżackiego.	2 za każdą przyczynę 1 pkt	**4**
	B.	Skutki pozytywne: • wzmocnienie międzynarodowej pozycji Polski w XVI wieku (podkreślenie mocarstwowej pozycji Polski w Europie) • zakończenie konfliktu polsko-krzyżackiego	2 za każdy skutek 1 pkt	
19.		C i D	za każdą odpowiedź 1 pkt	**2**
20.	**A.**	wojna w obronie Konstytucji 3 maja [wojna polsko–rosyjska 1792 r.] lub bitwa pod Zieleńcami	1	**3**
	B.	Stanisław August Poniatowski	1	
	C.	3. Tadeusza Kościuszkę	1	

21.	1)	pruskiego	1	**3**
	2)	Saksonii	1	
	3)	Napoleona (Napoleona Bonapartego)	1	
22.	**A.**	Michał	1	**2**
	B.	Paweł I	1	
23.	1.	abolicjonizm	1	**2**
	2.	syjonizm	1	
24.	1.	Polska Partia Socjalistyczna	1	**3**
	2.	Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne	1	
	3.	Polskie Stronnictwo Ludowe „Piast”	1	
25.		Królestwo Polskie w okresie powstania listopadowego przedstawia mapa A. Argumenty: • na mapie zaznaczono miejsca bitew, np. Iganie, Grochów, Stoczek, które stoczono w okresie powstania listopadowego • legenda informuje o ruchach obu: armii polskiej i rosyjskiej w czasie wojny 1831 r. • legenda informuje o wydarzeniu z końca powstania listopadowego/wojny polsko-rosyjskiej z 1831 r. – o wrześniowej obronie Warszawy • na mapie A wydzielony (zaznaczony) obszar Rzeczypospolitej Krakowskiej Uwaga: zdający może też odnieść się do mapy B, np. • na mapie B Kraków położony jest w granicach Austrii • na mapie B zaznaczone miejsca bitew z okresu powstania styczniowego, np. Małogoszcz, Grochowiska, Skała • na mapie B zaznaczono miejsca bardzo licznych potyczek stoczonych przez powstańcze oddziały partyzanckie	za każdy poprawny argument 1 pkt; za rozstrzygnięcie bez argumentacji 0 pkt	**2**
26.	1.	Romuald Traugutt	1	**3**
	2.	Piotr Wysocki	1	
	3.	Adam Jerzy Czartoryski	1	
27.	**A.**	Akt 5 listopada (1916 r.), Akt dwóch cesarzy	1	**3**
	B.	Zdający powinien zwrócić uwagę, że przedłużająca się wojna oraz rysujący się brak możliwości odbudowywania swoich armii przez państwa centralne skłoniły ich władze do prób politycznego pozyskania społeczeństwa polskiego.	1	
	C.	Rosja (Cesarstwo Rosyjskie)	1	
28.	**A.**	Śląsk lub Śląsk pruski	1	**3**
	B.	zabór rosyjski	1	
	C.	gubernie: siedlecka, łomżyńska, płocka, suwalska	1 za trzy gubernie	
29.	**A.**	Wielki kryzys (Wielki kryzys gospodarczy) Uwaga: zdający może napisać załamanie gospodarki, wielka depresja.	1	**2**
	B.	3. Eugeniusz Kwiatkowski	1	

30.	**A.**	[Ignacy] Mościcki	1	**2**
	B.	Konstytucja kwietniowa (Konstytucja z 1935 r., można uznać: obowiązująca konstytucja)	1	
31.		Podpisanie paktu Ribbentrop-Mołotow – A	1	**2**
		Proces szesnastu przywódców Polski Podziemnej – B	1	
32.		wojna obronna (Polski) 1939 r. (kampania wrześniowa (1939 r.), kampania polska 1939 r.		**1**
33.		Opracowanie polityki Nowego Ładu (*New Deal*) przez Roosevelta	1	**2**
		Wprowadzenie Nowej Polityki Ekonomicznej w Rosji Radzieckiej	1	
34.	**A**	Od lewej – [Winston] Churchill W środku – [Franklin Delano] Roosevelt Od prawej – [Józef] Stalin	1 1 pkt za rozpoznanie trzech postaci	**2**
	B.	Odpowiedzi mogą dotyczyć różnych kwestii: • terytorium Polski (zmiana granic wschodnich i zachodnich, utrata części terytoriów, przyłączenie niektórych ziem) • położenia geopolitycznego Polski (Polska w radzieckiej strefie wpływów) • zmiany dominujących w Polsce sił politycznych (cofnięcie uznania dla rządu na uchodźstwie, narzucenie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej).	1 za jedną decyzję	
35.	**A**	przemysł i rzemiosło	1	**3**
	B	tendencja malejąca (malejąca) Uwaga: można uznać: nastąpił spadek liczby zatrudnionych w rolnictwie.	1	
	C	Przykładowe przyczyny: • odbudowa Polski po wojnie • migracje ludności (przemieszczanie się ze wsi do miast) • prowadzenie gospodarki planowej przez władze – dążenie do uprzemysłowienia Polski • świadoma polityka władz – dążenie do przebudowy struktury społeczeństwa	1	
36.	1.	Tadeusz Mazowiecki	1	**3**
	2.	Stefan Wyszyński	1	
	3.	Stanisław Mikołajczyk	1	
37.	**A.**	1989 r.	1	**5**
	B.	• Polska Zjednoczona Partia Robotnicza – obóz rządzący • Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” (można uznać: NSZZ „Solidarność”) – opozycja	2 za każdą nazwę 1 pkt	

	C.	Przykładowe odpowiedzi: • akceptacja na arenie międzynarodowej • międzynarodowa pomoc w odbudowie gospodarczej kraju • poparcie większości polskiego społeczeństwa • możliwość przeprowadzenia reform gospodarczych i politycznych	2 za każdy przykład 1 pkt	
38.		Zdający powinien: • dokonać identyfikacji obu stron konfliktu: ZSRR i USA lub obu postaci [Nikita] Chruszczow i [John] Kennedy; ew. przywódca ZSRR i przywódca (prezydent) Stanów Zjednoczonych • dostrzec, że obie strony (mocarstwa) dysponowały bronią atomową • wyjaśnić, że istniało zagrożenie wybuchu wojny pomiędzy mocarstwami (możliwość konfliktu nuklearnego) Przykładowe odpowiedzi: • Ilustracja przedstawia świat na krawędzi wojny atomowej. Przywódcy dwóch supermocarstw: ZSRR i USA balansują nad tą krawędzią, pokój światowy jest zagrożony. Ich polityka może doprowadzić do wybuchu wojny i popchnąć ludzkość do zagłady. • Na rysunku przedstawiono Chruszczowa i Kennedy'ego. Autor rysunku sugeruje, że kryzys kubański (rozmieszczenie na Kubie radzieckich rakiet) mógł doprowadzić do wojny nuklearnej.	1 pkt za każdy element odpowiedzi	**3**
39.		3. fałsz		**1**
40.	1.	kubizm	1	**3**
	2.	surrealizm	1	
	3.	ekspresjonizm	1	